

Slovenski »festivalski« filmi

Zdenko Vrdolovec, Portorož

Se enkrat in zadnjič glede te količine filmov v stisnjem času letošnjega festivala. Tretji festivalski dan je že mogoče reči: več kot jih je, slabše je. Predvsem pa je vse več takšnih, ki bi jih lahko klasificirali kot »festivalске« filme. Z množico filmskih festivalov (ki jih je samo v Evropi že več, kot je dni v letu) sicer to postaja vse bolj razširjen fenomen, ki pa ima v slovenskem primeru tole posebnost: slovenski »festivalski« film je tisti, ki bo težko dobil distributerja in prišel v kino. V marsikaterem primeru pa bilo res bolje, da ne bi.

Najtejmo nekaj teh »festivalskih« filmov. Najbolj tipičen primer je *Videvanje Van Gogha* po scenariju in režiji **Mladena Jernejca**. Avtor proklamira »vizualno estetiko«, ki pa kljub mondeni scenografiji pogosto ne presega ravni turističnih razglednic. Tisto dekle v kopalkah, z vodnimi kapljicami, ki se ji lesketajo na telesu, ki stoji samotno kot nimfa na obali kakšnega (najbrž grškega) otoka, je res čudovita slika, toda takšnih smo že vajeni z oglasov. Kar pa zadeva pripoved oziroma to, kar naj bi se dogajalo med tremi liki, moškim in ženskama (ter še odsotno materjo na telefonu), je včasih res videti tako, kot da bi se avtor skušal zgledovati pri kakšnem filmu **Marguerite Duras**, vendar se obenem še veliko bolj kot francoska pisateljica in cineastka potrudil, da ni ostala niti sled takšne drame, kaj šele dogajanja. V filmu slišimo polno pametnih in lepih besed, brez odmeva v votli praznini.

Potem **Otoci Vlada Škafarja**, ki sicer ne sodijo v kategorijo »rajski ne bi«. To ni igrani film, a tudi ne dokumentaren v klasičnem smislu – **Filip Robar Dorin** bi ga v svoji (na festivalu predstavljeni) knjigi *Resničnost in resnica* najbrž opredelil kot eno izmed oblik »neumišljenega« filma. Otoci se začnejo z otroci v vrtcu, nadaljujejo z osnovnošolski-

Upam, da so gledalke vzele lekcijo: ob pol štirih zjutraj se pač ne hodi domov. Sicer boste spet pristali v kakšnem festivalskem filmu (na sliki prizor iz filma **Damjana Kozoleta** *Za vedno*).

mi, pri najstnikih pa se že malo vlečejo, verjetno zaradi ponavljalnega vračanja k istim skupinam fanov in deklet, pri čemer to vračanje ne doseže drugega, kot da utrjuje vtis njihove navzočnosti in takšnosti, karšna pač že je. Tudi prizor z mladim

parom z otrokom traja že tako dolgo, da utrjuje kot stereotip. Temu sledijo starejši pari in starejši ljudje, in starejši kot so, boljši postaja film. Ne le film, tudi otroci so najboljši, ki so z mrtvi – bodisi dejanski, kot so v presunljivi zgodbi starejšega para, ki

Slovenski »festivalski« film je tisti, ki bo težko dobil distributerja in prišel v kino. V marsikaterem primeru pa bilo res bolje, da ne bi.

je izgubil oba otroka (hči je celo napovedala datum svoje smrti, ne da bi naredila samomor), ali kot že zdavnaj ugaslo in pozabljeno otroštvo, ko otroške spomine izrine mento mori.

In *Za vedno* **Damjana Kozoleta**, kjer se žena prepozno vrne domov. To možu ni všeč in pride do prepira. Kje si bila, s kom si bila, oh, nehaj no, s prijateljicami, saj ves, nič ne vem, se pa spominam, kaj se je o tebi govorilo ... ja, da rada daš ... in tako naprej, tudi z nekaj klofutami in celo posilstvom na stopnicah. Ima žena prav, je tip res »le« bolesto ljubosumen? Naj ima prav ali ne, zadeva postaja duhomorna, ko pa se tako vrti v krogu enih in istih očitkov. Če jo mož pogosto klofutaš se po tem, ko je izvedela, da jo je tudi že prevaral, kaj pa je s to žensko? Ali moramo vse to gledati le zato, ker naj bi v filmu preigrali realne situacije? A vseeno ni treba, da nam je pri tem dolgčas, ko pa nam v takšnih realnih situacijah praviloma ni. Ah, končno! Ženska bo odšla od moža. Zunaj krasno ljubljansko jutro, res pravo olajšanje. Ampak, kam pa gre? Izstopi iz taksija, vstopi v neko hišo, pozvoni na vrata in pade v objem moškemu, ki jo je očitno pričakoval. O, joj! Upam, da so gledalke vzele lekcijo: ob pol štirih zjutraj se pač ne hodi domov. Sicer boste spet pristali v kakšnem festivalskem filmu.